

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ГЕНДЕРНА ГЕОГРАФІЯ

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»

7-й семестр, 2022 рік вступу
денна (заочна) форми навчання

Галузь знань

01 Освіта

Спеціальність

014 Середня освіта

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Назва кафедри та викладач / викладачі	Кафедра географії Викладач: Бикова Марія Дмитрівна Інформація про викладача на сайті факультету: https://prf.udu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/01/Бикова-Марія-резюме.pdf E-mail: m.d.bykova@udu.edu.ua	
I. Основна мета/цілі навчання	Метою вивчення навчальної дисципліни «Гендерна географія» є формування у студентів знань щодо просторових аспектів та динаміки гендерних співвідношень у країнах світу, а також здатності розв'язувати прикладні проблеми гендерної нерівності та дискримінації з урахуванням регіональних особливостей.	
00II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	Навчальна дисципліна вибіркова Цикл професійної підготовки Шифр у навчальному плані: ВВ.2.2.03	
III. Обсяг навчальної дисципліни	Кількість кредитів	3 кредити
	Загальна кількість годин	90
	Лекційні заняття	18
	Семінарські/практичні заняття	15
	Самостійна робота	57
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Змістовий тематичний модуль 1 Теоретичні основи гендерної географії Тема 1. Поняття гендеру. Гендерна географія. Феміністична географія.	

Тема 2. Гендерна ідентичність. Гендерна культура.
 Тема 3. Гендерна рівність. Гендерна дискримінація. Гендерна культура.
 Тема 4. Гендерні стереотипи. Сексизм. Гендерне насильство.
 Тема 5. Індекси гендерної рівності. Гендерна політика.

Змістовий тематичний модуль 2

Гендер і географія: просторові аспекти

Тема 5. Гендер і міграційні процеси.
 Тема 6. Гендер і насильство в сім'ї.
 Тема 7. Гендер і дискримінація на ринку праці.
 Тема 8. Гендер і дискримінація у політичній сфері та державному управлінні.
 Тема 9. Гендерно справедливе місто.

V. Результати навчання

ПРН 3. Здатність аналізувати соціально значущі проблеми і процеси, ефективно працювати відповідно до викликів суспільного розвитку на основі сформовано загальнонаукового та професійно профільованого базису знань.

ПРН 6. Розуміння фундаментальних наукових географічних знань: теорій, гіпотез, парадигм, законів, закономірностей, понять, що забезпечують формування географічної картини світу, пізнання різноманіття географічного простору.

ПРН 18. Здатність самостійно встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, що сприяє розширенню діапазону географічних знань та розвитку просторових уявлень.

ПРН 22. Аналізувати й оцінювати географічні інформаційні джерела, виявляти об'єктивність, достовірність і науковість інформації самостійно інтерпретувати зміст географічної інформації та відображені в ній факти, явища, події;.

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	Опитування (усні й письмові), доповіді, творчі роботи (презентації, командні проєкти), оформлення документів, онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи.
Підсумковий контроль	Залік

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі **заліку**, поточна успішність з дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно. Студент одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо студент протягом семестру набрав від 0 до 34 балів, він має можливість пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті і перескласти підсумковий контроль на загальних підставах.

Оцінювання поточної успішності ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Усна відповідь – 5 балів.
2. Тестування – 5 балів.

-
3. Доповідь з презентацією (проектні роботи) – 10 балів (по 5 балів кожна).
 4. Виконання практичних завдань – 2-3 бали за кожену практичну роботу.
 5. Модульна контрольна робота (26 балів по 13 балів кожна) – виконується на практичному занятті.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.

Незадовільний рівень:

— **35 – 59 балів з можливістю повторного складання.** Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

— **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Відвідування лекцій та практичних (семінарських) занять є обов'язковим. Студент повинен ретельно готуватися до практичних робіт: виконувати всі завдання; опрацьовувати рекомендовану основну та допоміжну літературу, а також картографічний та статистичний матеріали тощо. Виконання практичних та індивідуальних завдань повинно відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання та свідчити про його

самостійність. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і практичному заняттях.

Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Це можливо зробити як у дні консультацій відповідного викладача, графік яких завжди представлений на кафедрі географії, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн через платформи Google Meet або Zoom.

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. Мезенцева Н. Гендер і географія в Україні : Монографія / Наталія Мезенцева, Ольга Кривець. К.: Ніка-Центр, 2013. 194 с.
2. Гендерні дослідження: прикладні аспекти: Монографія. / За ред. В. Кравця. Тернопіль, 2013. 448 с.
3. Гендерні диспропорції в Україні під час війни. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/henderni-dysproportsiyi-v-ukrayini-pid-chas-viyny>
4. Соціальна географія: Підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцева. Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. 304 с.
5. Уварова О.О. Права жінок та гендерна рівність: Навчальний посібник. Київ, 2018. 204 с.
6. Butcher M., Maclean K. Gendering the city: the lived experience of transforming cities, urban cultures and spaces of belonging. Gender, Place & Culture, 2018, 25(5), 686–694.
7. Report on Gender Equality in the EU 2024. URL: https://commission.europa.eu/document/download/965ed6c9-3983-4299-8581-046bf0735702_en?filename=2024%20Report%20on%20Gender%20Equality%20in%20the%20EU%20coming%20soon.pdf
8. Global Gender Gap Report 2024. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2024/>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри географії протокол №6 від 15 січня 2025 р.